

Małgorzata Bańkowska

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu
e-mail: m.bankowska@bu.pwsz.kalisz.pl

[Konferencja „Wzory osobowe i wzorce współczesnych wykonawców zawodów bibliotekarskich i informacyjnych” (Katowice, 4 grudnia 2019 r.)

DOI: <http://dx.doi.org/10.18778/0860-7435.30.09>

W dniu 4 grudnia 2019 r. (w tradycyjne śląskie święto Barbórki) w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej (dalej: CINIbA) w Katowicach odbyła się konferencja bibliologiczna pod hasłem: „Wzory osobowe i wzorce współczesnych wykonawców zawodów bibliotekarskich i informacyjnych”. Konferencję zorganizowały Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego oraz Katedra Informatologii i Bibliologii Uniwersytetu Łódzkiego wraz z Centrum Informacji Naukowej i Biblioteką Akademicką UŚ. Inicjatorką debaty naukowej i pomysłodawczynią tematu przewodniego była prof. nadzw. UŁ dr hab. Stanisława Kurek vel Kokocińska. Pomysł zrodził się jako pokłosie Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Dylematy w służbie użytkownikom informacji. Między misją a obowiązkiem”, zorganizowanej w maju 2017 roku przez Katedrę Informatologii i Bibliologii UŁ w Łodzi. Katowicka konferencja pomyślana została jako kontynuacja problematyki (w ramach powstałego cyklu), wynikająca z potrzeby dyskursu na tematy związane z wartościami określającym zawód bibliotekarza. Do pomysłu przychylił się śląski ośrodek bibliotekoznawczy – Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŚ (od 1 października 2019 r. jako

Instytut Nauk o Kulturze), z dr hab. Jackiem Tomaszczykiem na czele, który przyjął na siebie obowiązki organizacyjne.

W skład Komitetu Naukowego wydarzenia weszli przedstawiciele ośrodków bibliologicznych oraz uczelni niepublicznych w Polsce: dr hab. Zbigniew Domżał (Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi), dr hab. Agnieszka Gołda (Uniwersytet Śląski), dr hab. Jadwiga Konieczna (Uniwersytet Łódzki), dr hab. Stanisława Kurek vel Kokocińska (Uniwersytet Łódzki), prof. dr hab. Dariusz Pawelec (Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej UŚ), prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata (Uniwersytet Warszawski), dr hab. Anna Tokarska (Uniwersytet Śląski), dr hab. Jacek Tomaszczyk (Uniwersytet Śląski), prof. dr hab. Andrzej Walkowski (Uniwersytet Łódzki), prof. dr hab. Elżbieta Barbara Zybert (Uniwersytet Warszawski). Patronat nad konferencją objęły: Sekcja Bibliotek Naukowych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych SBP przy Zarządzie Okręgu w Katowicach oraz „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” i portal sbp.pl (patronat medialny).

Do udziału w konferencji zgłosiło się liczne grono teoretyków z różnych ośrodków akademickich w Polsce oraz przedstawiciele bibliotek akademickich i publicznych. Referaty wygłosiło 9 prelegentów reprezentujących uczelnie akademickie i zawodowe oraz biblioteki różnych typów. Wielkim nieobecnym konferencji był prof. Jacek Wojciechowski, którego referat *Bibliotekarski wielobój* znalazł się w programie wstępnym konferencji, opublikowanym w listopadzie. Na konferencji zabrakło także dr hab. Jadwigi Koniecznej z przewidzianym w programie referatem pt. *Społecznik, profesjonalista czy nieudacznik? Literacki wizerunek bibliotekarza w czasach PRL-u*.

Wystąpienia oscylowały wokół czterech zasadniczych obszarów tematycznych, wstępnie przedstawionych już w czerwcu 2019 r. przez inicjatorkę konferencji dr hab. S. Kurek vel Kokocińską, tj.:

1. Aprobata lub kwestionowanie istnienia wzorów osobowych bibliotekarza (analiza wzorów osobowych autentycznych bibliotekarzy, ich krzewienie oraz wpływ na postawy zawodowe);
2. Postulatywne wzorce bibliotekarza i innych pracowników sektora informacji (geneza i analiza dokumentów opisujących wzorzec);
3. Wzorce literackie (charakterystyka postaci prezentujących wzorzec bibliotekarza w literaturze polskiej i światowej różnych epok)¹.

Wykład otwierający konferencję wygłosiła dr hab. Stanisława Kurek vel Kokocińska – *Wzory i wzorce osobowe we współczesnym bibliotekarstwie. Szkice*

---

¹ Por. Wzory osobowe i wzorce współczesnych wykonawców zawodów bibliotekarskich i informacyjnych. Konferencja / Katowice / 4 grudnia 2019. Pobrane 13.02.2020, z: <https://www.bibliotekarstwo.konferencja2019.us.edu.pl/info/>.

teoretyczno-badawczy. Prelegentka w najlepszej formule wykładu akademickiego z dużym zaangażowaniem badawczym, dokonała gruntownej analizy problematyki od strony terminologicznej oraz metodologicznej.

Po części wprowadzającej glos zabrała dr Małgorzata Bańkowska (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu), rozpoczynając referatem „*Turkusowa biblioteka*” – *utopia czy szansa na wzmocnienie kreatywności zawodowej* sesję na temat zawodowej aktywności bibliotekarzy. Referentka przedstawiła cechy konstytutywne organizacji turkusowych i zaprezentowała autorski model adaptacji założeń turkusów na gruncie bibliotecznym.

Niezwykle aktualne i ciekawe zagadnienie podjęła dr Anna Matysek (Uniwersytet Śląski) w wystąpieniu: *Architekt informacji – sylwetka absolwenta a rynek pracy*. Autorka przedstawiła korelacje między przygotowaniem zawodowym pracowników informacji a wymaganiami pracodawców. Dr A. Matysek zwróciła uwagę na te obszary, które w sytuacji ustawicznych zmian programów kształcenia pracowników bibliotek winny stanowić wytyczne dla ośrodków kształcących bibliotekarzy w Polsce.

W szerszą problematykę przygotowania zawodowego pracowników bibliotek wprowadziła zebranych dr Agnieszka Łakomy-Chłosta (Uniwersytet Śląski) w referacie: *Kształcenie pracowników zawodów bibliotecznych w Niemczech a wymogi stawiane przez pracodawców, na przykładzie ogłoszeń o pracę*. Prelegentka w sposób obrazowy dokonała wnikliwej analizy wymagań kwalifikacyjnych odnoszących się do bibliotekarzy w Niemczech. Omówiła także wielostopniowy, efektywny model kształcenia bibliotekarzy w tym kraju.

Po przerwie kawowej, która dała okazję do interesujących rozmów kulturalnych na tematy związane z funkcjonowaniem bibliotek i uczelni w nowym systemie prawnym (po wprowadzeniu w życie Ustawy 2.0), rozpoczęła się sesja druga. Jako pierwszy wyniki swoich badań przedstawił prof. Andrzej Walkowski. W multimedialnej (wzbogaconej efektami dźwiękowym) prezentacji, przygotowanej wspólnie z nieobecnym prof. Zbigniewem Domżałem, zaprezentował on sylwetkę średniowiecznego bibliotekarza na przykładzie Mikołaja z Krakowa i Jana Taczela z Raciborza².

Kontynuując tematykę dotyczącą bibliotek zakonnych (franciszkanów, dominikanów, jezuitów, karmelitów i paulinów) z pasją i znajomością przedmiotu dr Tomasz Stolarczyk (Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego) zaprezentował temat: *Wzorzec bibliotekarza zakonnego w średniowieczu i okresie nowożytnym*.

Blok tematyczny poświęcony wizerunkowi bibliotekarza zakończyła dr hab. Katarzyna Taluć (Uniwersytet Śląski), referatem *Autoportrety w blogach*

---

² Referat pt. *Mikołaj z Krakowa i Jan Taczel z Raciborza – dwie osobowości i dwa wzorce dla współczesnych bibliotekarzy*.

bibliotekarzy. Autorka dokonała szczegółowej analizy blogów bibliotekarzy i widocznych w nich wzorców postaw zawodowych.

Ostatnią, poobiednią sesję, rozpoczął dr Mariusz Balcerek (Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu). W referacie *Wzory osobowe w konkursie na „Bibliotekarza Roku SBP” na tle amerykańskich nagród* prelegent przedstawił kryteria plebiscytowe oraz osiągnięcia zawodowe laureatów konkursu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Oficjalną część konferencji zakończył referat mgr Marii Kycler (Uniwersytet Śląski) pt. *Wzór osobowy bibliotekarza kształtowany i upowszechniany w Ogólnopolskim Konkursie Bibliotekarz Roku*, który uzupełnił problematykę dotyczącą nagrody dla bibliotekarzy.

Obrady zakończyły się pytaniami do prelegentów na temat nagrody SBP oraz podziękowaniami dla uczestników i organizatorów konferencji. Pomyślnie sędzią konferencji, wraz z dr hab. Anną Tokarską, zapowiedziała przygotowanie i wydanie materiałów pokonferencyjnych. Dr hab. S. Kurek vel Kokocińska zadeklarowała także rozważenie organizacji kolejnych konferencji z tego cyklu.

Słowa uznania i podziękowania skierować należy w stronę organizatorów, w tym sekretarza konferencji, dr Marleny Gęborskiej, których trud i zaangażowanie przyczyniły się stworzenia atmosfery zgodnej z napisem na pamiątkowym kubku – „Je żeś USia”. Miłym akcentem poznawczo-naukowym było także dołączenie do materiałów konferencyjnych historii Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŚ oraz naukowej wizytówki prelegentów wraz z abstraktami wystąpień (w zastępstwie książki abstraktów).

Mimo iż zabrakło czasu na oficjalne dyskusje (przewidziane w programie po każdej sesji), konferencja stała się znakomitą okazją do wymiany teoretycznych refleksji i doświadczeń oraz nawiązania nowych kontaktów naukowych. Chętni mogli także, dzięki niezwyklej uprzejmości Pań z Departamentu Udostępniania Zbiorów CINIbA (mgr Anety Szmyt oraz mgr Katarzyny Pyrek), zwiedzić reprezentacyjny gmach biblioteki Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach (oddany do użytku w 2012 roku). Ci zaś, którzy rzadko bywają w stolicy Górnego Śląska mieli możliwość zobaczyć, jak zmieniają się Katowice i Uniwersytet Śląski. Zatem wypada powiedzieć w imieniu uczestników konferencji: „Chowcie się tam jako!”.